

Savjetovalište za promicanje pravilne prehrane i tjelesne aktivnosti

U Savjetovalištu za pravilnu prehranu i tjelesnu aktivnost pružaju se usluge savjetovanja o pravilnoj prehrani i tjelesnoj aktivnosti te pomoći pri regulaciji tjelesne mase. Savjetovalište je namijenjeno punoljetnim osobama koje žele usvojiti zdrave životne navike. Savjetovališni rad obuhvaća pojedinačni i/ili grupni rad s korisnicima radi očuvanja zdravlja, prevencije rizika koji ga narušavaju i vode u razvoj bolesti. U sklopu rada Savjetovališta izrađen je *5-dnevni program edukacije o debljini: multidisciplinarni pristup u izvanbolničkim ustanovama*, koji je tijekom 2023. godine pilotiran, a nastavio se do kraja svibnja 2024. godine.

Tablica 1. Pregled rada Savjetovališta za promicanje pravilne prehrane i tjelesne aktivnosti u 2024. godini.

Savjetovalište za promicanje pravilne prehrane i tjelesne aktivnosti

Indikatori rada Savjetovališta	Ukupan broj u 2024. godini
broj osoba/korisnika	197
broj dolazaka	211
broj obavljenih antropometrijskih mjerena	197
broj izdanih jelovnika	80
broj izdanih planova vježbanja	76
broj telefonskih savjetovanja i konzultacija	149
broj on-line savjetovanja	156

Savjetovalište za promicanje mentalnog zdravlja

U Savjetovalištu za promicanje mentalnog zdravlja pružaju se besplatne i anonimne usluge poput psihoedukacije, psihološke prve pomoći i inicijalne stručne podrške za mentalno zdravlje, kratkih savjetodavnih intervencija i psihološkog savjetovanja, procjene rizika te potrebe za upućivanje na daljnji tretman, kao i informiranja o uslugama zaštite mentalnog zdravlja koje se nude u zajednici. Od 2023. godine koristi se novi ulazni upitnik koji je prilagođen za online primjenu na LimeSurvey platformi te je izrađen novi protokol rada Savjetovališta za promicanje mentalnog zdravlja.

Tablica 2. Pregled rada Savjetovališta za promicanje mentalnog zdravlja u 2024. godini.

Savjetovalište za promicanje mentalnog zdravlja

Indikatori rada Savjetovališta	Ukupan broj u 2024. godini
broj korisnika	110
broj individualnih savjetovanja / broj dolazaka	563
broj telefonskih savjetovanja i konzultacija	26
broj on-line savjetovanje	268

Savjetovalište za promicanje spolnog zdravlja

Savjetovalište za promicanje spolnog zdravlja kontinuirano pruža usluge anonimnog i besplatnog informiranja, savjetovanja i edukacije o očuvanju spolnog i reproduktivnog zdravlja, odgovornom spolnom ponašanju, smanjenju rizika od zaraze spolno prenosivim infekcijama te usluge testiranja na HIV, hepatitis B, hepatitis C i sifilis za korisnike koji su u riziku za te infekcije, a prema procijeni liječnika. Tijekom 2023. godine pilotirano je uvođenje panela za testiranje dodatnih sedam spolno prenosivih infekcija (7 SPI) iz urina - *Chlamydia trachomatis*, *Mycoplasma genitalium*, *Mycoplasma hominis*, *Neisseria gonorrhoeae*, *Trichomonas vaginalis*, *Ureaplasma parvum* i *Ureaplasma urealyticum*, što je u 2024. godini uvedeno kao redovna usluga savjetovališta. U sklopu rada Savjetovališta obilježen je Europski tjedan testiranja na HIV i 7 SPI i Svjetski dan borbe protiv AIDS-a. Također, organiziran je godišnji sastanak svih Savjetovališta u RH.

Tablica 3. Pregled rada Savjetovališta za promicanje spolnog zdravlja u 2024. godini.

Savjetovalište za promicanje spolnog zdravlja	
Indikatori rada Savjetovališta	Ukupan broj u 202. godini
broj individualnih savjetovanja/ broj dolazaka	906
broj obavljenih krvnih testova i izdanih nalaza	856
broj telefonskih savjetovanja i konzultacija	364
broj on-line savjetovanja	647

Nacionalni program promicanja zdravlja "Živjeti zdravo"

Aktivnosti NP *Živjeti zdravo* usmjerenе су на poboljšanje zdravlja cijele populacije kroz implementaciju u lokalnu zajednicu informiranjem, educiranjem i senzibiliziranjem građana svih dobnih skupina o pozitivnim aspektima zdravih stilova života: pravilnoj prehrani, tjelesnoj aktivnosti, smanjenju prekomjerne tjelesne mase i prevenciji debljine, smanjenju pobola od kroničnih nezaraznih bolesti, promicanjem spolnog i mentalnog zdravlja, ali i stvaranjem okruženja koje djeluje poticajno za provedbu zdravih stilova života.

Ciljana populacija NP *Živjeti zdravo* su svi stanovnici RH, a aktivnosti se provode kroz pet komponenata:

1. *Zdravstveno obrazovanje*
2. *Zdravlje i tjelesna aktivnost*
3. *Zdravlje i prehrana*
4. *Zdravlje i radno mjesto*
5. *Zdravlje i okoliš*

Provjeta aktivnosti NP *Živjeti zdravo* je u razdoblju od prosinca 2016. do listopada 2023. godine osnažena sredstvima Europskog socijalnog fonda, u okviru Operativnog programa „Učinkoviti ljudski potencijali“ za razdoblje 2014.–2020. godine, kroz projekt *Živjeti zdravo*.

ZDRAVSTVENO OBRAZOVANJE – TJELESNO ZDRAVLJE

Zdrave prehrambene navike koje djeca steknu u ranom djetinjstvu ne utječu samo na osiguravanje uvjeta za zdrav rast i razvoj djece, već i na način prehrane i odabir hrane u kasnijim životnim razdobljima, s povoljnim učinkom na zdravlje i u odrasloj dobi. Od najranije dobi potrebno je osigurati djeci raznoliku i uravnoteženu prehranu te ih informirati o načelima zdrave prehrane i tako stvarati zdrave navike za budućnost.

Aktivnosti Nacionalnog programa *Živjeti zdravo* usmjerenе su na intenzivniju implementaciju *Nacionalnih smjernica za prehranu učenika u osnovnim školama*, kroz aktivnosti usmjerenе na edukaciju, izradu jelovnika i pružanje podrške školama pri unaprjeđenju školske prehrane.

U svrhu pregleda stanja prehrane u školama i utvrđivanja potreba za dodatnom podrškom, u dva navrata, u listopadu školske godine 2019./2020. te u lipnju školske godine 2022./2023. svim osnovnim školama poslan je online upitnik o organizaciji školske prehrane putem sustava LimeSurvey. Ovim upitnikom prikupljen je velik broja informacija o trenutnom stanju i potrebama škola vezano uz školsku prehranu.

U 2024. godini objedinjeni su dobiveni podaci kako bi se dobio uvid u trenutno stanje i potrebe škola u vezi sa školskom prehranom.

Kako bi djeci omogućili što aktivnije sudjelovanje u aktivnostima promicanja zdravlja te na praktičan način radili na usvajanju zdravih navika, kontinuirano se provode dvije javnozdravstvene kampanje: *Tjedan školskog doručka* i *Tjedan zdravlja u vrtiću*.

Od 2020. godine svakog listopada, uoči Svjetskog dana hrane obilježava se nacionalni *Tjedan školskog doručka* koji je pokrenut u sklopu projekta Živjeti zdravo, kako bi se podigla svijest o važnosti nutritivno vrijednog doručka za učenike. Matične škole i područne škole prepoznale su važnost promicanja pravilne prehrane u školi kroz zabavne i edukativne aktivnosti. *Tjedan zdravlja u vrtiću* pokrenut je u sklopu projekta Živjeti zdravo, kako bi zajedno s djecom i obiteljima osvijestili važnost brige o zdravlju i naučili nove načine kako djeci približiti zdrave navike. U 2024. godini 118 vrtića, zajedno sa svojim područnim objektima, prepoznao je važnost promicanja zdravlja u djetinjstvu kroz zabavne i edukativne aktivnosti.

Aktivnosti Nacionalnog programa Živjeti zdravo ukazuju kako redovito bavljenje tjelesnom aktivnošću od najranije dobi predstavlja jedan od temeljnih čimbenika zdravog života, a pozitivna iskustva u djetinjstvu imaju važan utjecaj na stvaranje cjeloživotnih navika i održavanje zdravlja. Zdrave navike i stil života treba usvojiti u što ranijoj dobi, čime se povećava vjerojatnost da tjelesno aktivno dijete postane i tjelesno aktivna odrasla osoba. S obzirom na utvrđenu nisku razinu tjelesne aktivnosti u djece nižih razreda osnovne škole naglasak je postavljen na usvajanje navike za svakodnevnom tjelesnom aktivnošću djece do desete godine života. U 2024. godini obilježen je Međunarodni dan tjelesne aktivnosti - Dan kretanja za zdravlje tako da su pozvane sve osnovne škole, uključene u projekt Poligon za tjelesnu aktivnost školske djece, da osmisle i provedu aktivnosti koje se mogu provoditi u i oko škole kako bi naši učenici bili što više tjelesno aktivni. Nakon tri i više godina iskustva korištenja donirane kineziološke opreme dobili smo vrlo zanimljive primjere primjene opreme za provedbu aktivnosti Poligon u nastavi Tjelesne i zdravstvene kulture, ali i u drugim predmetima. Učitelji su snimili i učinili dostupnim svoje ideje i iskustva na internetskim stranicama i društvenim mrežama škole u obliku prezentacija ili video materijala, izjava učenika, fotografija i slično te još jednom dokazali da uz njihovu motivaciju i kreativnost Poligon za tjelesnu aktivnost školske djece zaista predstavlja veliku pomoć pri provedbi nastave TZK u osnovnim školama koje za to nemaju osnovne tehničke, materijalne i prostorne uvjete, ali i da na kreativan, zanimljiv i prihvatljiv način učenici budu tjelesno aktivni i očuvaju svoje zdravlje. Sudjelovalo je 45 škola u obilježavanju i svi dobiveni materijali su također objavljeni i dostupni na mrežnoj stranici zivjetizdravo.eu.

ZDRAVSTVENO OBRAZOVANJE – MENTALNO ZDRAVLJE

U sklopu nacionalnog programa promicanja zdravlja *Živjeti zdravo* od 2020. godine provodi se program zdravstvenog opismenjavanja odgojno-obrazovnih djelatnika u području mentalnog zdravlja djece i mlađih *PoMoZi Da*. Program je razvijen u sklopu projekta/programa *Živjeti zdravo* HZJZ-a, sufinanciranoga iz Europskoga socijalnog fonda, u sklopu Operativnoga programa Učinkoviti ljudski potencijali 2014. – 2020., komponente Zdravstveno obrazovanje, potkomponente Mentalno zdravlje.

Edukativni program se sastoji od dvije razine:

1. Osnovna razina ili prededukacija ima za cilj usvajanje osnovnih znanja potrebnih za prepoznavanje i razumijevanje problema mentalnoga zdravlja djece i mlađih, pružanje psihološke prve pomoći i podrške te osnaživanje odgojne uloge učitelja i nastavnika u zaštiti mentalnoga zdravlja djece i mlađih. Osnovna razina se provodi u suradnji s Agencijom za odgoj i obrazovanje i putem CARNET Loomen online platforme za učenje na daljinu. Pokazatelj: ukupan broj završenih
2. Napredna razina je praktična i iskustvena nadogradnja i integracija teorijskoga znanja usvojenoga u sklopu osnovne razine, a uključuje trodnevne radionice koje se provode na županijskim razinama i u suradnji sa ZZJZ. U sklopu napredne razine mentalnozdravstvenog opismenjavanja uče se osnovne vještine pružanja psihološke prve pomoći učenicima koji razvijaju anksiozno-depresivne probleme, doživljavaju pogoršavanje postojećih problema ili proživljavaju emocionalnu krizu. Uči se i primjena vještine psihološke prve pomoći u razgovoru s djecom i mladima koji razmišljaju o samoubojstvu. Pokazatelji: broj edukacija i broj polaznika (odgojno-obrazovnih djelatnika) po godinama (tablica 1) i ukupan broj
3. Napredna plus (+) razina praktična je i iskustvena nadogradnja napredne razine koja uključuje primjenu i uvježbavanje vještine psihološke prve pomoći vezano uz gubitak i tugovanja, konzumaciju alkohola, samoozljedivanje, traumatska iskustva te suradnju s roditeljima djece s problemima mentalnog zdravlja. Pokazatelji: broj edukacija i broj polaznika (odgojno-obrazovnih djelatnika) po godinama (tablica 1)
4. Sukladno potrebama i planovima, redovito se provode dodatne edukacije stručnjaka u području mentalnog zdravlja djece i mlađih koji na županijskim razinama provode *PoMoZi Da* edukacije (3P edukatori) te njihova dodatna usavršavanja. Pokazatelji: broj provedenih edukacija i broj polaznika (tablica 1)

Za provedbu programa *PoMoZi Da* te polaznike publicirani su opsežni priručnici s popratnim edukativnim materijalima i radnim listovima te evaluacijskim upitnicima. Pokazatelji: broj publiciranih priručnika (tablica 1)

Od 2020. do 2024. godine *e-kolegij PoMoZi Da* je završilo preko 3.900 odgojno obrazovnih djelatnika, a održeno je ukupno 79 naprednih edukacija odnosno *trodnevnih radionica* koje je završilo ukupno 1390 polaznika.

Tablica 4. Pokazatelji provedbe i ishoda aktivnosti izražen ukupnim brojem po godinama provedbe

	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	2024.
Troдnevne edukacije napredne razine <i>PoMoZi Da</i> programa						
Broj edukacija		3	15	18	16	27
Broj odgojno-obrazovnih djelatnika		59	278	299	287	467
Jednodnevne edukacije napredne plus (+) razina <i>PoMoZi Da</i> programa						
Broj edukacija					2	16
Broj odgojno-obrazovnih djelatnika					25	283
Edukacije novih edukatora <i>PoMoZi Da</i> programa – dvodnevne edukacije						
Broj dvodnevnih edukacija	1	2	1		3	
Broj educiranih edukatora	10	21	12		21	
Dodatna tematska usavršavanja edukatora <i>PoMoZi Da</i> programa						
Broj dvodnevnih usavršavanja					2	
Broj polaznika					93	
Broj publiciranih priručnika	2					3

ZDRAVSTVENO OBRAZOVANJE – SPOLNO ZDRAVLJE

Odjel za promicanje spolnog i reproduktivnog zdravlja u 2024. godini proveo je dvije javnozdravstvene kampanje usmjerene na osvještavanje šire javnosti o važnosti odgovornog spolnog ponašanja te očuvanju spolnog i reproduktivnog zdravlja. Po prvi puta obilježen je nacionalni Tjedan spolnog zdravlja provedbom javnozdravstvene kampanje u periodu od 10. do 14. lipnja 2024. godine, pod sloganom ‘Nema maženja bez paženja’ te je nastavljeno obilježavanje Europskog tjedna testiranja (ETW) na HIV i SPI koje je 2024. godine održano od 21. do 29. studenog. Tijekom navedenih javnozdravstvenih kampanja, u sklopu Savjetovališta za promicanje spolnog zdravlja provodilo se, svakog radnog dana od 15 do 19 sati, anonimno i besplatno (bez uputnice i naručivanja) savjetovanje i testiranje osoba pod povećanim rizikom za zarazu spolno prenosivim infekcijama (SPI). Provedeno je testiranje na HIV, HBV, HCV i sifilis te testiranje iz urina na 7 SPI (*Chlamydia trachomatis*, *Mycoplasma genitalium*, *Mycoplasma hominis*, *Neisseria gonorrhoeae*, *Trichomonas vaginalis*, *Ureaplasma parvum* i *Ureaplasma urealyticum*). Navedeni uzročnici pripadaju među najučestalije uzročnike spolno prenosivih infekcija, a infekcije koje uzrokuju su uz to i asimptomatske, zbog čega ih je teško pravovremeno dijagnosticirati, što može imati dugoročne posljedice na spolno i reproduktivno zdravlje pojedinaca. Ovakva mogućnost savjetovanja i testiranja na navedenih sedam uzročnika, do sada je jedino omogućena u okviru zdravstvenog sustava u Savjetovalištu za promicanje spolnog zdravlja HZJZ-a kao jednom od centara za dobrovoljno savjetovanje i testiranje na HIV. Dostupno je

savjetovanje prije testiranja, testiranje urina na sedam mikrobioloških uzročnika spolno prenosivih infekcija PCR metodom s Allplex STI Essential Assay Q testovima i savjetovanje poslije testiranja, a u slučaju potrebe i pomoć pri upućivanju na medicinsku skrb, liječenje i psihosocijalnu podršku. Sve usluge za korisnike su bile besplatne, anonimne i na dobrovoljnoj osnovi.

Tijekom održavanja Tjedna spolnog zdravlja, u Savjetovalištu je savjetovano ukupno 102 korisnika, a testirano je (barem nekim od testova na HIV, HBV, HCV, sifilis, 7 SPI) njih 100. Od provedenih testiranja, zabilježen je 1 pozitivan nalaz na sifilis. 92 korisnika su testirana na 7 SPI, a u njih 32.6 % (30 korisnika) je zabilježen pozitivan nalaz.

Tijekom ETW-a 2024. u Savjetovalište se javilo 405 korisnika. Svi testirani korisnici na HIV, HBV, HCV i sifilis su bili negativni. 368 korisnika je testirano na 7 SPI, od kojih je 35.1 % (129) imalo pozitivan nalaz. Ukupno je bilo 55 pozitivnih nalaza na *Ureaplasmu parvum*, 46 na *Ureaplasmu urealyticum*, 23 na *Mycoplasmu hominis*, 13 na *Chlamydia trachomatis*, 10 na *Mycoplasma genitalium*, 8 na *Neisseria gonorrhoeae* i 2 na *Trichomonas vaginalis*. U nekih korisnika zabilježena je koinfekcija s 2 ili 3 uzročnika. Među koinfekcijama s 2 uzročnika, zabilježene su koinfekcija *Ureaplasma urealyticum i Trichomonas vaginalis* (1 korisnik), *Ureaplasma urealyticum i Mycoplasma genitalium* (1 korisnik), *Ureaplasma urealyticum i Mycoplasma hominis* (5 korisnika), *Chlamydia trachomatis i Mycoplasma hominis* (1 korisnik), *Chlamydia trachomatis i Ureaplasma parvum* (1 korisnik), *Chlamydia trachomatis i Trichomonas vaginalis* (1 korisnik), *Chlamydia trachomatis i Neisseria gonorrhoeae* (1 korisnik). U 1 korisnika zabilježena je koinfekcija s tri uzročnika: *Ureaplasma urealyticum, Neisseria gonorrhoeae i Chlamydia trachomatis*.

2024. godine obilježno je i 20 godina rada Savjetovališta za promicanje spolnog zdravlja, svečanom konferencijom „Spolno zdravlje jučer, danas, sutra...“

2024. godine zabilježen je do sada najveći broj savjetovanja i testiranja na spolno prenosive infekcije (SPI) u Savjetovalištu za promicanje spolnog zdravlja HZJZ-a. Tijekom 2024. godine Savjetovalište je, u svom redovnom radu, nudilo mogućnost testiranja prema procjeni rizika na HIV, hepatitis B (HBV), hepatitis C (HCV) i sifilis. U 2024. godini uveden je brzi test na sifilis, što znači da je za sve 4 infekcije postojala mogućnost provođenja brzog testa. Savjetovano je ukupno 916 korisnika. Od ukupnog broja korisnika, testirano ih je 849, dok 67 korisnika nije testirano. Među testiranim korisnicima zabilježen je 1 pozitivan nalaz na HIV, 1 na hepatitis C i 7 pozitivnih nalaza na sifilis. Nije zabilježen ni jedan pozitivan nalaz na hepatitis B.

ZDRAVLJE I TJELESNA AKTIVNOST

U sklopu komponente Zdravlje i tjelesna aktivnost provodi se aktivnost *Hodanjem do zdravlja*. Cilj je naglasiti blagotvoran utjecaj i koristi hodanja, kao osnovnog oblika kretanja čovjeka, koja je često zanemarena u paleti brojnih tjelesnih aktivnosti, te potaknuti i pokrenuti redovito organizirano grupno hodanje pod stručnim vodstvom u svim županijama.

U 2024. godini, Turistička je zajednica Ličko-senjske županije, kao jedan od naših partnera u provedbi Nacionalnog programa Živjeti zdravo, po šesti put provela aktivnost *Hodanjem do zdravlja* kroz organizaciju Hrvatskog festivala hodanja, u trajanju od dva dana (31. kolovoza u Otočcu i 1. rujna 2024. u Gospiću). Hodanje se odvijalo na 3 rute, po uzoru na višednevne festivale hodanja u drugim europskim zemljama, uz 1200 sudionika.

Također, koordinatori ZZJZ-a pozvani su da u svojim županijama obilježe Nacionalni dan hodanja (prva subota u listopadu) provedbom aktivnosti *Hodanjem do zdravlja* u suradnji s lokalnim zajednicama.

ZDRAVLJE I PREHRANA

Jamstveni žig Živjeti zdravo

Jamstveni žig Živjeti zdravo dio je NP Živjeti zdravo i temelji se na pozitivnom označavanju proizvoda koji nutritivno zadovoljavaju najviše kriterije. Označavanjem hrane jamstvenim žigom želi se dodatno informirati potrošače i pružiti im mogućnost olakšanog izbora hrane čiji je sastav preporučljiv za pravilnu prehranu. Također, isticanjem jamstvenog žiga Živjeti zdravo na prehrambenim proizvodima želi se potaknuti proizvođače da razvijaju ili reformuliraju proizvode prema preporučenim kriterijima za unos energije i pojedinih hranjivih tvari. Cilj je ove aktivnosti očuvanje zdravlja ljudi, u suradnji s potrošačima i proizvođačima.

Tijekom 2024. godine, 32 je proizvoda dobilo oznaku Jamstvenog žiga Živjeti zdravo.

ZDRAVLJE I RADNO MJESTO

U okviru komponente *Zdravlje i radno mjesto*, provodi se aktivnost *Tvrta prijatelj zdravlja* usmjereni tvrtkama i zaposlenicima te potiče uvođenje posebnih oznaka za radna okruženja koja zaposlenicima omogućuju usvajanje zdravih životnih navika, promiču zdravlje na radnom mjestu i iskazuju pozitivnu brigu o zdravlju zaposlenika. Tijekom 2024. godine započet je proces dodijele oznake Tvrta prijatelj zdravlja u 12 tvrtki. Provedene su evaluacije i edukacije u 9 tvrtki te je u 4 tvrtke proveden i Poligon zdravlja. Izrađeni su i poslani edukativni materijali za tvrtke povodom obilježavanja Tjedan zdravlja na radnom mjestu (od 5. do 11. veljače).

Implementacijom ove aktivnosti, kroz suradnju Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo i radnih organizacija, radno mjesto postaje glavno mjesto promicanja dugoročnih promjena ponašanja

usmjerenih unaprjeđenju zdravlja te se postiže višestruka korist za zaposlenike, poslodavce i za širu zajednicu.

ZDRAVLJE I OKOLIŠ

Kroz komponentu *Zdravlje i okoliš* nastoji se pružiti najveća moguća razina podrške obiteljima s djecom i drugim ljudima za provođenje zdravih stilova života putem organizacije aktivnosti i infrastrukture unutar okruženja u kojima živimo. *Volonteri u parku*, kao glavna aktivnost ove komponente ima za cilj usvajanje zdravih stilova života, prosocijalno ponašanje, socijalnu integraciju djece s teškoćama u razvoju, razvoj međugeneracijske solidarnosti te očuvanje životnog okruženja među djecom, mladima i odraslima u zajednici. Pružanjem podrške obiteljima s djecom, kroz strukturiranu organizaciju slobodnog vremena i organizirana međugeneracijska druženja na otvorenom unutar sigurnog i zdravog okoliša u parkovima i dječjim igralištima, žele se senzibilizirati građani o potrebi očuvanja zdravlja i mijenjanju loših životnih navika.

Tablica 5. Ukupan broj akcija i sudionika te broj uključenih županija u provedbu aktivnosti *Volonteri u parku*, 2017. – 2023.

GODINA	BROJ AKCIJA	BROJ SUDIONIKA	BROJ ŽUPANIJA
2017.	17	1510	8
2018.	160	19 076	19
2019.	220	21 484	21
2020.	44	1121	7
2021.	218	5612	21
2022.	189	9542	20
2023. *	177	10 398	19
2024.	11	1058	2
2017. – 2024.*	1036	69 801	

* U 2023. godini aktivnosti su se provodile do 30. lipnja.

Provedba ovih aktivnosti u neke je lokalne zajednice donijela novi, do sada neprepoznati oblik socijalizacije i mogućnosti za aktivno provođenje slobodnog vremena. Uređenjem parkova neki su zaboravljeni prostori ponovo postali središnja mjesta za društvene aktivnosti. Nastavak provedbe aktivnosti sad je u nadležnosti lokalnih zajednica za koje vjerujemo da će uspjeti prepoznati vrijednost učinjenog i nastaviti tradiciju provedbe Volontera u parku za dobrobit i zdravlje svih svojih građana.